

Trước hết một trong những vấn đề quan trọng để ngăn chặn bài trừ nạn tham nhũng là cần phải cải tiến ngay thủ tục hành chính quá rườm rà. Giải pháp chủ yếu để giải quyết tệ nạn này là Nhà nước từ trung ương xuống phải thiết lập một cơ chế quản lý hành chính mới. Cụ thể:

1. Thủ tục hành chính phải được qui định rõ ràng, được chính phủ phê chuẩn chứ địa phương, ngành không được bày ra thủ tục và công khai hóa mọi quy chế, quy trình làm thủ tục cho dân biết để dân cùng với Nhà nước kiểm tra việc thực hiện thủ tục hành chính.

2. Mỗi thủ tục hành chính như cấp giấy phép được định mức lệ phí khác nhau. Nếu những giấy phép liên quan đến vấn đề phúc lợi xã hội đơn thuần thì có thể miễn giảm hoặc đóng tiền lệ phí giấy mực. Nếu những giấy phép sản xuất kinh doanh dịch vụ thì tùy từng loại mà định mức lệ phí hợp lý từ thấp lên cao.

3. Về việc làm thủ tục hành chính: Người đi làm thủ tục chỉ đến một nơi, thậm chí chỉ cần đến một người chịu trách nhiệm là đầu mối giải quyết tất cả từ khâu đầu đến khâu cuối miễn là đóng sòng phẳng lệ phí hành chính (còn chạy đi qua khâu này khâu khác nếu cần đó là việc của cán bộ nhân viên nhà nước chứ không phải việc của dân). Làm được việc này sẽ chấm dứt tình trạng "dây dora" dân phải qua nhiều cửa khi làm thủ tục và tiêu cực sẽ khó xảy ra.

4. Mỗi thủ tục cần phải có hướng dẫn cụ thể: làm thủ tục này thì gặp ai, nếu người đó đi vắng thì ai thay, ghi rõ thời gian giải quyết bao lâu? Nếu làm trái những điều quy định, qui trình thì xử lý ra sao?

5. Cần đưa thủ tục hành chính vào luật hành chính hoặc qui chế công vụ do Chính phủ ban hành để khi có công chức nào vi phạm thủ tục hành chính thì đưa ra pháp luật xét xử.

6. Để thực hiện các thủ tục hành chính nhanh gọn, chính xác tránh phiền hà cho dân, cần tổ chức lại bộ máy gọn nhẹ, bố trí lại đội ngũ cán bộ nhà nước phải tinh thông nghiệp vụ và trong sáng vô tư về phẩm chất đạo đức.

Làm được những điều trên có mấy điều lợi:

- Tạo điều kiện cho nhân dân tham gia, kiểm tra giám sát công việc điều hành bộ máy nhà nước thông qua việc giám sát thủ tục hành chính.

- Tạo điều kiện giải quyết một cách nhanh chóng yêu cầu của nhân dân, tránh được nạn làm phiền hà sách nhiễu nhân dân, hạn chế được việc lãng phí thời giờ của dân, làm cho dân tin yêu Nhà nước hơn.

- Có khả năng ngăn chặn nạn tham nhũng vì ta thay "phong bì" bằng "con niêm" (lệ phí hành chính).

BÀI TRÙ THAM NHƯNG VÀ NGĂN CHẶN VIỆC TRỐN THUẾ, LẬU THUẾ

NGUYỄN CHƠN TRUNG

• Như vậy số tiền thu lệ phí hành chính này rất lớn và hoàn toàn nằm trong tay Nhà nước (Chứ không phải lọt vào tay cá nhân, cán bộ tham nhũng). Đề nghị Nhà nước lấy số tiền đó bổ sung vào quỹ lương cho công chức, để góp phần nâng lương công chức. Tất nhiên ở nơi nào thu lệ phí hành chính cao, tình hình hoạt động khá phức tạp như hải quan, xây dựng, nhà đất, xuất nhập khẩu, thuế, ngân hàng, cả các ngành liên quan luật pháp, v.v... tỷ lệ tiền lương có thể cao hơn các ngành khác. Vì nó còn mang ý nghĩa "tăng thêm quỹ lương liêm". Nếu đã có chính sách hậu đãi mà vẫn tham nhũng thì khi vi phạm phải xử phạt nặng hơn các ngành khác.

- Xóa được bệnh hành chính quan liêu (mảnh đất tốt nảy sinh tham nhũng).

Những điều tôi nêu trên hoàn toàn không có gì mới. Những nước ở giai đoạn đầu phát triển thường người ta làm như vậy để ngăn chặn tệ nạn tham nhũng. Xin Quốc hội, Chính phủ, HĐND, UBND và các Đoàn thể Mặt trận ủng hộ cho đi xuất này.

Vấn đề thứ hai: Là vấn đề ngăn chặn trốn thuế, lậu thuế, thuế phải thật sự trở thành đòn bẩy để thúc đẩy nền kinh tế xã hội phát triển. Đó là mục tiêu chủ yếu chứ không phải chỉ tạo nguồn thu ngân sách.

Muốn ngăn chặn trốn thuế, lậu thuế vấn đề chủ yếu là tạo ra cơ chế quản lý để ngăn chặn tệ nạn trốn thuế, lậu thuế. Cụ thể:

1. Giáo dục nhân dân về trách nhiệm phải nộp thuế bằng cách thông qua các phương tiện thông tin đại chúng, thông qua sách vở để giải thích về luật thuế. Đưa ý thức nộp thuế và chính sách thuế vào nhà trường cho học sinh, sinh viên học. Công bố các

loại thuế và mức thuế để nhân dân tham gia kiểm tra.

2. Vận động người tiêu thụ mua hàng phải lấy hóa đơn. Trong hóa đơn có số sổ khen thưởng.

3. Điện toán hóa hệ thống thu thuế.

4. Có luật hóa từng loại thuế không để kẻ hở cho người ta lợi dụng trốn thuế.

5. Kiện toàn tổ chức cán bộ thu thuế từ TW đến địa phương. Đồng thời có chế độ chính sách đối với cán bộ nhân viên thu thuế, mức lương có thể cao hơn các ngành khác có thu nhập ngành nghề.

Về biện pháp ngăn chặn việc thất thu thuế, có 3 biện pháp:

1. Dùng các công cụ theo dõi nắm bắt kịp thời đối tượng cần phải đánh thuế để định mức thuế hợp lý. Tập trung định mức thuế cao đối với một số trọng điểm như hàng ngoại nhập có sức cạnh tranh hàng nội địa nhằm bảo hộ hàng nội địa.

2. Kiểm tra thường xuyên để kịp thời phát hiện ai trốn thuế, lậu thuế để xử phạt nghiêm minh. Tùy từng loại thuế mà mức xử phạt khác nhau: trốn thuế lợi tức phạt 3 lần, doanh nghiệp 20 lần, XNK 5 - 15 lần.

3. Nhưng biện pháp hàng đầu là nghiên cứu giảm thuế để giảm việc trốn thuế. Đây là vấn đề rất có ý nghĩa đối với chúng ta. Vì muốn thu ngân sách khối lượng lớn không phải là vấn đề tăng mức thuế cho cao, mà vấn đề là định mức thuế hợp lý cho người sản xuất kinh doanh chịu đựng được, hoạt động có hiệu quả hơn, trên cơ sở đó mới khuyến khích nhiều người dân bỏ vốn ra làm ăn, làm sản xuất kinh doanh tăng lên và nguồn thu thuế cũng sẽ tăng lên nhờ vào sự phát triển của SXKD đó. Ở đây chính sách thuế hợp lý trở thành động lực thúc đẩy nền kinh tế phát triển, nó có tác dụng thu hút nguồn vốn trong dân (cả vốn nước ngoài) vừa là công cụ để hạ giá thành sản phẩm góp phần bình ổn giá cả thị trường và nhất là chính nó (chính sách miễn giảm thuế) có tác dụng ngăn chặn việc trốn thuế lậu thuế.

Kinh nghiệm ở các nước có nền kinh tế phát triển họ đều áp dụng chính sách như vừa nêu và đã đem đến sự phồn vinh trước hết cho người dân và từ đó góp phần làm đất nước giàu mạnh. Chúng ta hoàn toàn có khả năng thực hiện những kinh nghiệm nêu trên. Nếu xét thấy điều gì chúng ta chưa áp dụng được rộng rãi trong cả nước, cả TP, thì đề nghị Chính phủ, TW và TP cho làm trước một bước trong các khu chế xuất hoặc chọn một ngành, một quận, một cơ sở sản xuất kinh doanh làm thí điểm, sau đó từng bước nhân rộng ra thành chính sách toàn quốc ♣